

[Qvist Hansen.]

alt, hvad der hed Tørvearbejde i den store Vildmose, paa 7 af de store Presseværker, der fremstiller nogle af de bedste Tørv her i Landet, 7 af de store Presseværker, som med store Omkostninger af Statens Jordlovsudvalg er anbragt og sat i Drift i den store Vildmose. At man ved samme Lejlighed gør ca. 500 Arbejdere arbejdsløse, er vel kun en Biting for den højtærede Minister i denne Forbindelse.

Hvad er saa Grunden? Ja, det vilde sikkert foruden mig mange andre gerne vide. Der er nemlig ingen Risiko for Staten, for Tørvene kan sælges paa Sluttedler, hvor Køberen forpligter sig til at aftage Tørvene, efterhaanden som de er produceret. Det er altsaa ikke dør, der er noget galt. Jeg kan blandt andet nævne, at Sukkerfabrikkerne har været Aftagere af disse Højmosetørv og igen har meldt sig som Aftagere til et meget stort Parti af dem, og det er blevet mig meddelt, at Sukkerfabrikkerne har ofret ca. 2 Mill. Kr. paa at indrette deres Virksomheder og Maskiner, saa disse Højmosetørv kan anvendes dør. Saafrømt Sukkerfabrikkerne ikke faar Lejlighed til at købe Højmosetørv fra den store Vildmose, vil de selvsaft komme og kræve Kul for at opretholde Sukkerproduktionen. Det er mig derfor ufatteligt, at man standser 7 af de største og bedste Tørvepresseværker her i Danmark. Ministeren har meddelt, at der efter hans Mening skal produceres ca. 5 Mill. t Tørv i det kommende Aar, fordi Tilførslerne af udenlandsk Brændsel er saa ustabile, som de er. Det forekommer mig at være mærkeligt, at man stopper disse Presseværker, som sidste Aar fremstillede ca. 15 000 t Tørv og det af de bedste, der fremstilles i Danmark. Statens Jordlovsudvalg har for disse Tørv fra den store Vildmose desuden faaet ca. 11 Kr. mere pr. Ton i Kørselspenge, end andre Tørveproducenter har faaet. Private opfordrer man til at producere Tørv, private opfordrer man til at fortsætte Produktionen endnu et Aar mindst, men Statens egen Tørveproduktionsvirksomhed standser man. Det er blevet nævnt ogsaa af det ærede Medlem Hr. Boeck-Hansen, med Hensyn til Maksimalprisen; at man maatte jo kunne se, om Statens Tørvegravning og Statens Tørveværker kunde svare sig, og kunde de det, saa var Prisen rigtig nok. Jeg tror, man maa sige til det ærede Medlem, at det er en forkert Maalestok at anvende, naar Statens Tørveproduktionsværk ligger i sikkert den allervanskeligste Mose i Danmark, den Mose,

der har de vanskeligste Tilkørselsforhold. Man kan sikkert ikke forlange, at Produktionen af Tørv i den Mose, hvor man har de vanskeligste Transportforhold, der findes i nogen Mose i Danmark, skal staa som Norm for, hvad Tørveproduktionen kan gennemføres for her i Landet.

Jeg vil altsaa være den højtærede Landbrugsminister meget taknemmelig, hvis han vilde give ikke alene mig og det høje Folketing, men hele Landets Befolkning en Forklaring paa, hvad Aarsagen er til, at man har givet Ordre til at standse 7 af Statens Tørvepresseværker i den store Vildmose. Der er mange, der venter paa Forklaring.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Erik Eriksen): Jeg vil gerne indledningsvis takke de ærede Ordførere, som gav Forslaget deres Tilslutning, selv om jeg maa sige, at den Diskussion, der er ført i Forbindelse med Forslaget, i hvert Fald for de 90 pCt.s Vedkommende overhovedet ikke har Bæring med det Lovforslag, vi behandler. Men jeg skal gerne prøve paa at besvare de Spørgsmaal, der er fremkommet i Anledning af Forslaget.

Det ærede Medlem Hr. Poul Hansen (Slagelse) fastslog indledende den Kendsgerning, at det er forfærdeligt at fryse, og derom kan der formentlig ingen Tvivl være. Men det er jo lige saa rigtigt, hvad det ærede Medlem Hr. Boeck-Hansen var inde paa, at det, at man fryser, skyldes dog vist ikke den Lovgivning, vi her taler om. Forholdet er ganske rigtigt det, som det ærede Medlem Hr. Boeck-Hansen pegede paa, at der er en lang Række Kommuner i Landet over, der ligger med et meget stort Ansvar, fordi de ikke i rette Tid har sørget for at foretage de Indkøb, man anmodede dem om at foretage, ikke blot een, men oven i Købet et Par Gange. Det, der er det beklagelige ved det, er, at disse Kommuner i mange Tilfælde ikke vil gøre deres Indkøb om Sommeren; naar vi saa naar frem til Efteraarstiden, hvor vi har Brug for Transportmidlerne, fordi vi skal afsende f. Eks. store Mængder Kød og Kartofler til Eksport, staar vi i den Situation, at det kniber med Transporten.

Med Hensyn til det konkrete Spørgsmaal, som det ærede Medlem nævnte, nemlig at der oppe i Vildmosen skulde staa en vis Mængde Tørv, vil jeg sige, at de Tørv, der staar i Vildmosen, staar der alene af den Grund, at Vejrliget har forhindret, at de blev flyttet; de har ikke hidtil været saa tørre, at det var muligt at flytte dem og